

Tutkistelemuxet
nijstä esteistä,
cuin syndistä
cohtawat ...
Turusa 1776.

Si dederit damnum grave, si nec ab hoste
redemit,

Testarive vetet, se societve malis.

Si mimos sequitur, vitietve cubile paren-
tum,

Non orthodoxus: filia si meretrix.

Es kann ein Vatter wohl enterben seinen
Sohn /

Wann er wie sichs gebürt ihm nicht ist
Unterthan /

Oder schlägt ihn mit der Faust / oder Flucht
ihm mit dem Mund /

Oder leßt ihn gar hüßfloß verschmachtet
wie ein Hund.

Wann er Gefangen wird / oder ist im
Haupt verwirret /

Daß Man von ander Leut gemein-
schafft ihn abführet /

Oder thut ihm sonst groß Leid / mag gar
nichts auff ihn wenden /

Daß er ihn machte Loß aus seiner feind-
de Händen /

Will auch gestatten nicht daß er vor seinem
End

Soll ordentlicher Weiß machen sein
Testament /

Geht gern mit Gauclern vmb / schlept sich
mit Losen säcken /

Trägt kein schern daß Ehebett seins Vatter
ters zu bestrecken /

Fällt von dem Glauben ab / macht sein
Tochter gemein /

Das mögen wol Ursachen gnug zu
enterben seyn.

Idem juris exercet Pater cœlestis in omnes
los; qui contumaces & immorigeros sepi-
bent, & dicunt Deo: Recede à nobis, & cie-
tiam viarum tuarum nolumus, Job. 21. a
quin etiam in operibus carnis, ut sues in

J. n. J.

Lutkistelemuret

Diistä

Ssteistä,

Quin

Syndistä cohtawat, ja
pidättawät händä Jumalisuden
Harjoituksesta.

Imprimatur

In fidem Protocolli
NICLAS HJELT,
Fac. Th. Ab. Not.

E U R U S A,

Prändätyy Kuning:sen Acad. Kirjane
Präntäälädä Joh. Christoph. Svens
kellildä, vuonna 1776.

Kakas Lufia!

Wuonna 1771 sairastin minä syryssä coline wijckoo enimitten wuoten omana, ja ajattelin, jos Jumala minun terweyteen vielä auttais, minun welwollisuuden olewan, Tutki-
stelemuret niistä esteistä, cuin syndistä cohtaw at ja pidättäwät Jumalisuuden harjoituksesta, Ruos-
hinkielisestä wirsikirjasta suome-
ksi kääntä, ja prändin kautta wal-
teuteen saattaa. Nyt saan mi-
nä Jumalan armosta tarita ni-
itä sinulle, sinä toiwosa, että
ne vastaan otat ja wisusti tut-
kistelet, ja jos sinä hawaiset,
että myös olet andanut sinus
estettä oikiasta Christillisyn den
harjoituksesta, ja tästä edes pyydät
ne samat esteet ylikewoitta, niin
minun tarcoitukseeni on voitettu,
ja sinä pelastat sinun sielus.

Aaron Astrén.

Seikemän erinomaista estettä eoh-
tavat syndisiä Jumalisuden
harjoituksia.

Ensimmäinen on, ettei monicahtas-
ma wisseisa paikoisa oikein käsitä waan
wäärin ymmärtä Pyhän Raamatun
sisälle-pitää, eikä myöskän muita tar-
pellisia cappaleita meidän Christillises-
sä opisamme, sillä että he ovat Tais-
tamattomat, ja huiķendelewäiset,
ja turmelewat Raamatut omari ca-
dotuxeyensa. 2. Pet. 3: 17.

1:ri Hesek. 33. v. 12 seisoo: Jumal-
lattoman ej pida Jumalattomudes-
sans langeman, sinä päiwänä cuin
hän izensä käända Jumalattomu-
destansa. Ja v. 19. Jos Jumalatoim
paranda izens Jumalattomasta me-
nostansa ja teke oikein ja hywin;
niin hän saa sentähden caiferi elää.
Tästä rohķenee luonnollinen ihminen
päättä, että hän taita käätä izens
cosca hän tahtoo. Tosi on se, että
cosca syndinen teke paranturen, niit
Jumala tahtoo hänen armoins ottaa,
ja synnit hänelle anderi anda; mut-
ta ota waari, ej Propheta sano edels-
lä mainitulsä sanoisa, että syndinen
taitaa izens käätä cosca hän tahtoo;
sillä hänen tulee aina cuulla sanaa,

ja Jumalaa rucvilla, ylösvalaisemaan ja parandamaan häändänsä, että hän totuden ymmärräis, ja taidais selittä itsens perkeleen pauloista, joisa hän on sidottu fangi hänen tahtons jalken. Sentähden warvitta Apostoli, ettei meidän ylä Turhaan Jumalan Armo vastaan ottaman, waan ajatteleman, että nyt on se otollinen aika ja autuden päivä 2. Cor. 6: 2. Ja Rom. 13: 11. Että me sen tiedämme nimittäin ajan, että nyt on aika unesta nosta; sillä meidän autudemme on nyt lähembänä, kuin me silloin uscoimma. v. 12. Sentähden hyljätämme pimeyden työt, ja puhecam meitäms me wälkeuden sota-aseilla, ja v. 13. Waeldacamme soweljasti niin kuin päiwällä: ej ylä syömisesä, eikä juopumisesa, ej cammioisa eikä hau-reudesä: Ej riidasa ja cateudesä; waan carocat rackat weljet, ettei teisä jouseus olisi keltäkän paha us-cotoin sydän, joca eläwästä Jumalasta luowuis. Waan neiwocat teitämsme keltäkänne jokapäiwä, niin camwan kuin tänäpäinä sanotan: ettei jocu teistä synnin petoxen caut-ta paaduisi Ebr. 3: 12, 13. Alina peljäten Phil. 2: 12. Etten me jouseus Hänen lepoonsa tulemisen lupausa hyljäisi, ja ettei kengään meistä tacaperin jäisi Ebr. 4: 1.

Sillä

Sillä ne jotka ei nyt siitä ahkeroikeksiänsä, cuinga he sen ahtan portin läpi kãwisit Matth. 7: 13. mahtawat sitten, cuin owi jo suljettu on, kyllä niiden wiiden tyhjän neiken canssa lyödä sen päälle ja sanoa; Herra, Herra, awa meidän etemme, waan Hän wastaa ja sanoo: Totisesti sanon minä teille, en tunne minä teitä Matth. 25: 10, 11, 12.

2:vi Matth. 11: 28. sanoo meidän Herramme Christus, Tulcat minun tygöni caicki, jotka työtä teette, ja oletta rascaretut, ja minä tahdon teitä wirwotta: Josta yxi Zumalatoin ihminen rohkenee päättää; että hän mahta tulla Christusen tygö, cosca hän tahto. Mutta hänen pitä tietämän Errej kengään tule Christusen tygö, ellei Jsa joka Hänent (Christusen) lähetti, wedä händä Joh. 6: 44. Jota hän (Zumala nimittain) ei tee paissi wälitappaleita, jotka owat Hänen pyhä sanans ja Sacramendit: Sentähden pitä sen, joka Christusen tygö tulla tahto, cuulliaisesti seuraman, cuin hän näin wedetyri tulee, ja cosca Zumala k. yttä Händä näisä helpoisa ohissa, wältämättömästi ahkeroikeman igiäns siitä, että hän ummääräis wanhurstaunden tien, ja Wapahujan Herran Jesusen Christusen tundemisen eautta wäldäis mailman saastaisuden.

3:ri Rom. 8: 1. sanoo Apostoli Pawali: Nijn ej ole nyt yhtän eadostusta niissä, jotca Jesuxesa Christuxesa owat; joca saengen tosi on, mutta Apostoli panee nämät sanat tygö, ja ej waella lihan waan Hengen jälken: ej taida sentähden se catumaastoin syndinen, joca ei tahdo waelda Hengesä; waan pikemmin täyttää lihan himoa, oikeudella otta tästä ikellens lohduusta; Sillä ne jotka Christuxen omat owat, owat ristinnaulinnet lihansa, himoin ja haluin cansa Gal. 5: 24. Ja jos te lihan jälken elätte, niin teidän pitää cuoleman, mutta jos te lihan työt Hengen cautta cuoletatte, niin te saatte elää. Rom. 8: 13. Sentähden Jumala myös lähetti Poicansa syndisen lihan habmosa, ja duomizi syryn lihasa synnin cautta, että se Lain wanhurscaus täytetyri tulis meisä, jotea emme lihan jälken waella, waan Hengen jälken, Rom. 8: 3, 4.

4:ri Sanoo Apostoli pyhä Pawali 1. Tim. 1: 15. Se on totinen sana ja caiteti mahdollinen wastan otta, että Christus Jesus on tullut mailmaan syndisiä wapahetmaan, joista minä suurin olen: Joca myös tosi on, ja Johannerengin cautta todistetän, joca sanoo: Hän on sowindo meidän syndeimme edestä; ej ainoastans meidän, waan myös

caiken mailman 1. Joh. 2: 2. Mutta jos syndiset tahdovat osaa Christusesta ja Hänen Lunastuksensa ja sovintonsa voimaa nautita, niin heidän pitää parandaman itsensä ja uscoman Ewangeliumi; ja myös siinä uskoa loppuun asti pysymän, kuin Apostoli meitä opetta sanoden: Me olemme ma Christusesta osalliseksi tulleet, jos me muutoin sen aljetun uscon loppuun asti wahvana pidämme Ebr. 3: 14. Johonka wälttämättömästi yri totinen ja jorapäiwäinen parannus tarwitan; sillä Jumalan Armo kaikille ihmisille terwellinen on ilmestynyt. Joca meidän opetta caiken Jumalattoman menon hyljäämään, ja maailmalliset himot, ja tässä maailmassa siwiästi, ja hurseasti ja Jumalisesti elämään Tit. 2: 11, 12.

5: xi Sanoo Salomon Sanantia se Ebr. 24: 16. Wanhurseas taita langeta seisemän kerta ja nouse jälle. Josta suruttomat ja lihalliset ihmiset tekewät tämän päätöksen, ettei se ole ihme, waiccka he usein syndiä tekewät, koska ei myös ne wanhurseaatcan taida syndiä waltta, waan langewat seisemän, se on monda kertaa, pannaen w elä tygö, että wanhurseas langes syndijn seisemän kertaa päiwässä, joita sanoja ei cuitengan Tertisä seisö. Mutta nämät Salomon sanat pitää näin ymmärrettämän, että Jumala salli ja

anda usiasti sen wanhuriscangin joutua onnettomuteen ja wastoin karmiseen, synnin tähden, kuin seisoo: Minä tahdon sinua curitta eohrudella, ja en tahdo sinua peräti wiettomasna pitää Jer. 30: 11. Mutta niin muodoiin kuin hän paranda ikens, niin Jumala autta händä onnettomudesta jälleus ulos, kuin seurawaiset sanat cuuluwat, että hän nouse jälleus. Ej mahda siis nyt tästä niille catumattomille olla yhtän estettä, waan ajatelcoot paremmin Pietarin waroitusta: Jos hurscas tusealla wapaxi tule, cusa sitte Jumalatoiin ja syndinen näky. 1. Petr. 4: 18. Ja, että me caikin moneja puutumme, niin juuri sitä enämmän tarwikemma me parannusta, ja ylösnosta kuin me langetteet olemma: Sillä Cusa on jocu, joca langee, eikä hän mielelläns jälleus ylösnouse? Käykö jocu epysisä, ja ej tahdo oikialle tielle jälleus tulla. Jer. 8: 4.

6 xi Että Propheta Esaia 64. Eusegusans v. 6. walitta: Me olemma caicki saastaiset, ja caicki meidän wanhurstaudemme on, niin kuin saastainen waate, niin ajattele se Jumalatoiin näin, cosea ej nyt pyhäin gän hywät työt ole corkiammari acwatut Jumalalda, niin ej ole tarwe minun murhettia, ja niin suurta luca pitää Jumalisudesta. Mutta ota waari,

waari, että Propheta edellä maini-
tuilla sanoilla on

1:xi Tehnyt yhden nöyrän synnin
tunnustuksen sen Judalaisen Seuracun-
nan puolesta yhteisesti; että kuin he
olit Jumalasta pois langenneet, epä-
jumalisuteen, niin ei tainnut heidän
luultu wanhurscaudensa, silloingan,
kuin hän suurimmaxi näkyi, olla muu-
ta kuin saastaisuus Jumalan edessä, niin
kuin spitaliset, ovat muille ihmisille,
heidän cauhistawaisten haawains ja sa-
staisien waatteittens kanssa cauhistus.

2:xi Jättä hän meille sen tarpelli-
sen opeturen, että caickein ihmisten
hyvät työt; ei ainoastans wastau-
sta syndymättömiin, waan wastau-
sta syndyneittengin ja Jumalata pel-
kääwaisten, ei ole mistäkän ansion ar-
wosta Jumalan edessä: Jongatähden
Apostoli luki sen wanhurscauden, kuin
hänelle näkyi Laista tulewan, raisca-
xi ja wahingoxi; Sillä meidän hyvät
työmme ovat puuttuwaiset, monilla
synneillä secoitetut, ja niin muodoin
kelwottomat asetetta Jumalan anga-
ran wanhurscauden eteen. Pitä sen-
tähden syndisen, niin totta kuin hän
tahto wälttä sitä ijancaikista cadotus-
sta, cawah taman, ettei hän anna jä-
seniänsä synnille wääryden sotaaseis-
xi, waan Jumalalle: tieten että hän
nyt on synnistä wapautettu, ja Juma-
lan palwelixi tullut Rom. 6, 13, 22.

Zonga pitä uscon kautta Jesuren tykönä ekinän walkeita waatteita, ja sitä puhdasta kieldäwää silekiä kuin on Pyhäin wanhurskaus. Ilmeskyskir. 19: 8.

7:xi Jacobin 3: 2. seisoo: Moninaisissa me cuhin puutumme. Joca on walitettava totuus. Mutta, on cuitengin suuri eroitus, Jumalisten ja Jumalattomain ihmisten syndein välillä. Ja waikka se on tosi, että me olemme kaikki syndiset, ja ei ole meillä mitän kerscattapaa Jumalan edessä: Ja pyhäkin ihmisiä on monda waha himoo, niin he cuitengin Pyhän Hengen awun kautta, seisowat, ja sotiwat niitä vastaan, uscon, rucouksen, kärkiwällisyyden, ja muiden Christillisten awuin harjoituksilla: Zongatähden Johannes sanoo: Jocainen kuin Jumalasta syndynyt on, ei se syndiä tee. 1. Joh. 3: 9. Se on, joca on wastaudesta syndynyt, wanhurscaritehty ja pyhitetty, ei Hän anna synnin wallita hänen cuolewaisessa ruumisansa. Rom. 6: 12. Eitä wietä eslämätans ehdollisissa synneissa Jumalata vastaan; mutta Jumalattomat ja suruttomat syndiset tekewät ehdolla ja tahdolla syndiä Jumalata vastaan, egiwät synnin tiloia, ja niissä heidän huwitustansa. Waan, kuin he ylönnestowat Jumalan hywyden, kärkeiwällisyyden ja pitkämielisyden rikasuden

uden, ej tietten että Jumalan hywys wetää heitä parannukseen. Nijn he tartuttawat siinä, wihan izellensä, wihan päiwänä, koska Jumalan oiekia duomio ilmandu. Rom. 2: 4, 5.

8:xi Siitä esimerkistä cuin Lucan 23: 43. mainitan, että se toinen ryöwäri tuli wijmeisilläns, Christuxelda lohdutetuxi, autuden wacuutuxella Paradisisa, ottaa moni surutoin tilan izellens päättää; Jos minä euollesani saan ainostans sen tilan ja ajan, että minä ehdin sanoa: Herra Armahda minun päälleni; Nijn minäkin autuaxi tulen. Mutta, endä jos et sinä taida silloin sanoa nijn? Ja waikka wielä moni euolema heikkelläns sanoo: Herra, Herra; nijn taitaa tapahtua ettei Herra euule heitä. Es. 1: 15. Se mainittu ryöwäri tuli autuaxi: sillä hän catui ja uscoi Christuxen päälle; mutta ettei se toinen nijn tehnyt, tuli hän cadotetuxi. Siis cawahda sinuas surutoin sielu, ja Alla säästää catumustas, sixi cuins sairaxi tulet, waan paranna izes wielä, nijn caowan cuins syndiä tehdä taidat. Syr. 18: 23.

9:xi Tätä Apostoli pnhä Johannes 1. Joh. 1: 7. sanoo: Jesuxen Christuxen Jumalan Pojan weri, puhdistaa meitä kaikesta synnistä, ja Luga. 2: 1. Jos joku syndiä tekee nijn meillä on edeswastaja Isän tykönä Jesus Christus joca wan

hurskas on. Se on kyllä sanoma-
 toin lohdutus: mutta euulcaat mitä sa-
 ma Apostoli sanoo näiden sanain siro-
 sa: Näitä minä teille kirjoitan, et-
 tet te syndiä tekisi: Jos sinä nyt syn-
 nissä aina pysyt, niin ei sori tämä loh-
 dutus sinulle: Sillä niin kuin ei yri-
 kån syndeins tähden mahda epäillä; sillä
 Jumalan tykönä on armo ja runs-
 sas lunastus Hänellä. Psalm. 130:7.
 Niin vitä myös Christuren kärsiminen,
 ja syndein Armollinen andexi saami-
 nen tekemän meitä euuliaisivi, etten me
 halpana pidäisi senkallaista Jesuren
 Christuren hovyttä: Sillä Herran ty-
 könä on andexi andamus, että Hän-
 dä peljätäisin, Psalm. 130: 7. Ja
 Kristus andoi igens meidän edes-
 stämme, että Hän meitä kaikesta
 wäärystä lunastais, ja igellensä
 erinomaisexi Cansari puhdistais, ah-
 keraxi hywijn töihin. Tit. 2: 14.

10:xi Apostolin sanat Rom. 5: 20.
 Cusa syndi on suurevi tuttu, siinä
 on Armo ylönpaldisexi tuttu, ovat
 suloiset ja lohdulliset sanat; mutta 10:
 xi waari, mitä Apostoli tarkoitta
 näillä sanoilla, nimittäin että Laiki oli
 annettu ylisekäymisen tähden, että syn-
 di yli määrän synnivi tuttu olis, Lain
 käskön kautta, ja ihminen niin tulis-
 tundemaan synnin Laista, ja hänen tur-
 meluxens: Niin hän sais myös tilan
 corkiammalle arvata Jumalan Armoa
 ja

ja laupiutta joca Jesuxen Christuxen
cautta synnin woiman cukiistaa, ja mei-
tä hänen wallastans wapauttaa.

Ota myös waari 2:xi mitä Apo-
stoli jälleen seurawaisesa luoussa sanoo:
Mitästä meidän siis pitää sanoman?
Pitäkö meidän vielä synnissä elä-
män? että armo suuremmaksi tulis
Rom. 6: 1, 2. Pois se, me jotka syn-
nille cuolleet olemma, cuingasta mei-
dän vielä pitäis siinä elämän? Ja
nijn muistutta meille nämät nijncuin
edelläkin käyväiset sanat, ettei meidän
pidä oleman suruttomat synneissä; ei-
kä myöskän epäilemän Jumalan Ar-
mosta, (ehkä meidän syndimme cuinga
meitä ahdistaisit) waan cuin me cuu-
lemme Jumalan tarikewan meille Hän-
nen Armoos, nijn meidän pitää sitä
pikemmin ylöskohitetuksi tuleman Ca-
tumukseen, ajatellen, että Jumala tai-
taa nijn pian wihainen cuin Ar-
mollinengin olla, ja että Hänen wi-
hans ej laeka Jumalattomain pääl-
lä Es. 5: 25. Lucu 10: 4.

Meidän Christin Oppimme Vää-
Cappalet myöskin samalla muoto niij-
dä Jumalattomilda wäärin käytetän
ja ulostoimitetan nijncuin

1:xi Oppi wanhurscaitekemisestä;
sillä cosca seiso, että me ainoastans
uscon kautta wanhurscaxi tulemma
Rom. 3: 28. nijn he päättäväät, ettei
hyviä töitä tarwitacfan. Yri ules-

eullattu taitaa kijtää muita, että he
 tekewät hywää; mutta ikens luule
 hän kyllä autuaxi tulewans uscollans,
 waikka ej hän mitän hywää tee; ehkä
 hänen cuitengin pidäis tietämän, että
 waikka ej hywät työt tee meitä wan-
 hurscaixi Jumalan edessä, niin pitä cui-
 tengin jo wanhurscaixi tehtyin sieluin
 niistä ahkeroikeman iksiäns, cuin Ap-
 postoli sanoo: Me olemma Hänen
 reconsa luodut Christuxesa Jesuxesa
 hywin töihin, joihin Jumala meis-
 dän on jo ennen waeldamaan wal-
 mistanut. Eph. 2: 20. Sentähden,
 niin cuin se on wäärä Oppi, sanoo:
 1:xi että hywät työt meille ansaikewat
 wanhurscautta, ja autuutta, niin muo-
 doir: cuin meidän pitää, sittengin sa-
 noman cuin me olemma caikki teh-
 neet: Me olemma kelwottomat pal-
 weliat, sillä me teimmää sen cuin
 meidän pitikin tekemän Luc. 17: 10.
 Ja että syndein anderi andamus lah-
 joitetaan meille armosta Jesuxen Chri-
 stuxen cautta, niin halpana pidetän
 ja hyljätän niillä Christuxen ansio,
 jotka luottawat omiin töihins; Sillä
 ej he ymmärrää Jumalan wanhurs-
 cautta, waan pyytäwät omaa wan-
 hurscauttansa wahwistaa. Rom. 10: 3.
 2:xi On myös syndinen ajatus luul-
 la ettej hywiä töitä meillä Christi-
 tyillä ensingän tarwita; sillä Juma-
 la tahto niistä totisesti 1:xi Dijn cuin
 meis

meidän uskomme hedelmittä, ja käsket
että meidän pitää andaman meidän wale
teudemme walista ihmisten edessä,
että he näkisivät meidän hywät työmme
ja cunnioittaisit Isää 2c. Matth. 5:16.
Ja waicka emme niiden kautta taida
wahwistaa meidän uskoamme, niin taito
damme me sitä niissä cuitengin harjoit
taa, ja näyttää että se elämä on.

2:xi Niin kuin welwollista cuuliais
suutta Hänen sanallens ja Käskyillens;
sillä tämä on Christuren Käsky, jonka
Hän meille andanut on, että meidän
pitää racastaman toinen toistamme
niinuin Hän meitä racastanut on
Joh. 13: 3. Se on Jumalan tahto
teidän pyhydenne, että te huorutta
wäldätte. Ejhimoin halaurisa niin
kuin pacaat, jotka ei Jumalasta
mitään tiedä. Ja ettei yriskän jorrais
eikä pettäis weljensä, josacusa asia
sa. 1. Theß. 4: 3, 4, 5.

3:xi Niin kuin yhtä tundomerckia
sistä oikeasta Chr stillisestä Opista, jona
ga me tunnustamme; Jongatahden A
postoli waroitta, Että niin kuin me
olemma Herran Jesuren Christuren
wastan ottaneet; niin waeldacama
me myös Hänesä. Col. 2: 6, että me
Jumalan meidän Wapahajamme O
pin caikisa caunistaisimme, ja emme
sitä, eli Jumalan nimee häwäisis.

4:xi Niin kuin yhtä welwollista Pij
tollisuutta, Hänen lukemattomia hy
widä

wiä töitän wastan; sillä cosca emme ole meidän omamme; waan callijsti o-
stetut, niin on cohtullinen, että me y-
listämme Jumalata meidän sielusam-
me ja ruumisamme, jotka Jumalan
ovat, andain meidän ruuminme
Jumalalle eläwäxi, pyhäxi ja otol-
lisexi uhrixi Rom. 12: 1.

5:xi On se Jumalan pyhä ja stolli-
nen tahto ja käsky, että niiden jotka
usco wat pitä hywistä töistä isians ah-
teroiseman, jotka cosca ne tehdän hei-
den viikain syidens tähden, ja tarcoit-
tavat sitä viikiata päämalia, joca on
erinomattain Jumalan cunnia, ja lä-
himmäisemme parannus; niin Juma-
la anda ne hänellensä Christuren täh-
den kelwata; ja myös ne sulasta Ue-
mosta valkize, Että mitä hywää cu-
xin tekee, sen hän on Herralda
jällens saapa Eph. 6: 8. Joca niij-
le jotka pyytävät ylistystä, cunnia-
ta ja catomatoinda menoa, kärsi-
wäisydellä hywisä töisä, ijancaickis-
sen elämän anda. Rom. 2: 6, 7.
Jongatähden Hän myös otta niin tarco-
tan waarin ihmisten töistä, kuin Hän
ilmoitta puhesans niiden seikemän U-
sran Seuracunnan tygö, ja caikkile ih-
misille viimeisnä päivänä Matth 25:40.
Jongatähden Pawali on pyytänyt ke-
hoitta sanancuulioistans hywijn töihin
sanoden: Cosca me hywää teemme,
niin älkämme suutturo sillä aika-
nansa

nansa mekin saamme niittä ilman
 laakamata. Gal. 6: 9. Ehkä se wan-
 hurseas Duomari, silloin tahto sulas-
 ta Armosta wanhurseauden Eruunin
 lahjoitta, niin ei cuitengan taida ne-
 sitä toivoo, jotca ehdollisesti pahude-
 sa pösyvät, waan Joca wanhurseas
 utta teke se on wanhurseas, nijncuin
 Hänkin wanhurseas on 1. Joh. 3: 7.
 Ne jotka hywistä töistä rickaat owat
 näyttäwät sillä, että he owat myös
 uscosta rickaat; sillä cusa usco on elä-
 mä, sijinä se on waicuttawainen rac-
 kauden cautta, eli cuin Ap. sanoo:
 Teke työtä rakkaiden cautta Gal. 5: 6.
 Ja se usco jolla me wanhurseaksi tu-
 lemme, ei ole ikänäns pyin; waan on
 hänellä myötäns hywät työt, iuri niin
 cuin hywästä puusta on hywiä hedelmiä,
 Nuringsosa waleus, wakkiasa cuumus,
 ja wedestä märky.

2:xi Oppi Jumalan Armovalikes-
 misesta ja muuttumattomasta päätoye-
 stä, josa moni cauhiaasti epyy, ajattel-
 len, jos hän waiwoin on uloswalittu
 ja aututeen aiwottu, niin hänen pitä
 wälttämättömästi autuaxi tuleman;
 mutta jos Jumala on edellä nähnyt,
 hänen tulewan cadotukseen, niin ei hän
 millän lailla taida sitä wälttää: Ja
 niin owat siis caicki Jumalifuden har-
 joitukset, ja hywät työt hänelle sijinä
 tapauksa ilman hyödytystä. Mutta
 ajattele o syndinen, nijncuin Jumala
 on

On wiſin maalin meille eteen pannut, niin
 on Hän myös wälicoppalet määrän-
 nyt, joiden kautta me ſinne tulla tai-
 damme. Ja niin cuin Hän on cu-
 gunut meitä ijancaiekiſeen cunniaans
 Jefureſa Chriſtureſa; niin on Hän
 myös ilmoittanut, cuinga meidän pitä
 tekemän meidän cugumifemme lujari.
 Sentähden Jotca Hän on edesca-
 bonut, ne hän on Poicansa cuwan
 caltaifiri ſäätänyt, että hän olis
 eſteoinen monen weljen keſkellä. Mut-
 ta jotca hän on ſäätänyt, ne hän
 on myös cugunut; ja jotca hän
 cugunut on, ne hän on myös wan-
 hurſcari, tehnyt: Ja jotca hän wan-
 hurſcari teki, ne hän on myös cun-
 niallifiri tehnyt Rom. 8: 29, 30.
 Se on: Jumalan Armoallinen cuguminen
 ulottu kyllä caiekiin; mutta ne ainoas-
 ſtans wanhurſcari tulawat, jotka ſen
 uſcon euuliaifudella waſtaan ottawat,
 ja ſitä ſeurawat. Ne jälleſ, jotca
 owat uſcon kautta wanhurſcari tullet,
 mahtawat ſijnä loppuun aſti ſeiſowaiſet
 olla, jos he muutoin tahtowat autui-
 xi tulla. Niin, että joca tahtoo hänen
 Armovalikemiſeſtans wiſiytetty olla,
 hän coetelcon jos hän on uſcoſa; ſillä
 tämä on Jumalan ijancaiekinen pää-
 töſ, että joca uſcoſa Jefuren päälle
 loppuun aſti pſyy, ſe tulee autuapi.
 Mutta että ei ihminen omolta ym-
 märyſſä ja woimalta taida uſcoo,
 ja

ja Jeesuksen Christuksen tygö tulla, niin on Jumala hänelle tähän awuri säästänyt ylönluonnolliset wälicappalet. Joca ne ylöncahoos, eli wäärin käyttä, hän seisoo Pyhää Hengee wastan, ja on syy omaan cadotukseens.

3:ri Opia ihmisen wapaasta tahdosta, ymmärtävät myös mailman lapset wäärin: Sillä cuin he cuulewat, ettei ihminen itsestans woi mitän hänen kaändymiseens, kelmolliseen Jumalan palwelukseens ja ijancaicikiseen autuuteens; ja myös että hänellä itsestans ei ole wapaa halua ja tahto, tehdä jotacuta hengellistä hywää, niin he andawat heidän turmeldun luonnons hallita, ja jättävät Apostolin neuwon: Minä curitan ruumistani, ja alaspainan sitä 1. Cor. 9: 27. Ja niin tahtowat syhtää Jumalata, cuin Hän olis wicapä syndijn, niin muodoin euin Hän sallii ihmisen synneistä edesmennä ja pyrkiä. Mutta sencaistaisten pitä tietämän ryi Että sitten cuin Adami wäärin käytti wapaan tahtons, Jumalan wihoittamiseksi, niin owat caicci hänek lapsens sen pois cadottaneet, ja owat niin soweljaat, ej itsestans jotakin hywää ajattelemaan 2. Cor. 3: 5. Cowat ja lijeskumattomat cuin kiwi, ja niin woi mattomat candamaan hedelmätä, cuin ryi oja joca on wiinapuusta pois carittu; sentähden me sanotan Niyydy

xi synnin ala Rom. 7: 14. 2: xi Että
 Jumala on armahthanut meidän pää-
 lemme tässä wiheliäisyydessä, synnyttä-
 nyt meitä wastauudesta woden ja Hen-
 gen kautta, tehnyt meitä uusiksi luon-
 docappaleiksi, ja andanut meille sydä-
 men lihasta, niin että me taidamme
 hywäremme käyttää niitä wälicappa-
 leita, kuin Jumal: on päättänyt kääns-
 dynmitsemme; Sillä Hän antaa ym-
 märryypelle yhden uuden walon, ja tah-
 dolla uuden halun, että ihminen niillä
 ylönn luonnollisilla woimilla taitaa euulo-
 la ja seurata Pyhää Hengee, ehkä caicchi
 tämä meillä toimitetan wäsamaisude-
 sa tässä elämässä; ja sodassa himoja
 ja haluja vastaan 1. Petr. 2: 11.
 Euitengin jos Poica meidän wapa-
 utta, niin me olemme totisesti wä-
 paat Joh. 8: 36. Sillä Eusa Her-
 ran hengi on, siinä on wapaus
 2. Cor. 3: 17. Sentähden, joille Ju-
 mala on andanut uuden sydämen ja
 hengen; ja Jonga Cansan Hän on
 hänellens walmistanut Ps. 43: 21.
 Niiden tule antaa heidän ruuminsa
 Hänelle eläwäksi, pyhäksi ja otollis-
 seksi uhriksi, joca on heidän toime-
 linen Jumalan palweluyens. Rom.
 12: 1, ja v 2. Ei sowittaman hei-
 täns tämän mailman muodon jäl-
 ken; waan uudistaman heitäns, hei-
 dän mielens hengessä Eph. 4: 23.
 Että he coettelisit, mikä Jumalan
 hywä

hyvä ja täydellinen tahto olis, Rom. 12: 2. Ja niin kuin Jumala on se, jota meissä waicutta, sekä tahdon että toimituksen, Hänen hyvän suosionsa jälkeen. Phil. 2: 13. Niin tahto Hän myös Joka hyvän työn alaanut on, sen päättää Jesusen Christuksen päivään asti Phil. 1: 6. Mutta ne jotka wastahakoisesti hyljät wät Jumalan armon, ja ehdollisesti tekewät syndiä hänen pyhiä käskyjensä vastaan, he tahtowat mieluummin olla synnin orjat, kuin nautita sitä wapautta, josta Christus ansainnut on; Ja ei mahda niin paljo walittaa, että heillä puuttu wapa tahto siihen hyvään, kuin enemmän yri cuuliainen ja raakas sydän Jumalata cohtan, Joka sen annais heille, jos he sen vastaan otaisit.

4:vi Sen opin ettei eucan taida jälkeen langemuksen täydellisesti Jumalan Lakia pitää ja hänen käskyjensä jälkeen elää wäärin käyttäwät ulcocullatut, ja ajattelewat röykeästi, me saamme syndiä tehdä niineuin muutkin, ja ellei he ole juuri niin pahat kuin ne taickein pahimmat, niin he luulewat ikens jos wastauudesta syntyneiri. Ja niin usein kuin he owat wastahakoiset, tekemään sitä hyvää, eli hyljätmään sitä kuin paha on, niin he esdesandawat, että se on mahdotoin asia täyttää Jumalan Lakia. Mutta ei he

He ymmärrä 1:vi Waikka emme tässä
 maailmassa taida täyttää Jumalan La-
 kia, joca waatii niin ulkonaista kuin
 sisällistä, alinomaista, ja täydellistä
 cuuliaisuutta; Sillä laki on hengelli-
 nen, mutta me olemme lihalliset
 synnin ala myydyt. Rom 7: 14.
 Jongatshden se lihallinen ihminen wi-
 haa Lakia, ja on sille aina wastaha-
 coinen. Cuitengin 2:vi cosca me olem-
 me wastauudesta syntyneet, ja saaneet
 Pyhän Hengen, niin me taidamme
 niillä woimilla kuin meille annetut o-
 wat racastaa Jumalan Lakia, osoi-
 taa cuuliaisuutta cosca Pyhä Hengi-
 cukuu, ehiä omantunnon puhdistusta ja
 rauhaa; niin myös Noudatta py-
 hyttä, paizi jota ej kengään saa
 nähdä Herran. Ebr. 12: 14. Ja waikka
 emme tässä elämässä taida täydellisyttä
 ennättää, kuin ennen sanottu on: niin
 ahkerokewat cuitengin caikki Juma-
 lan lapset iksiänsä siittä, cuinga he
 taidaisit tehdä heidän taivallisen Isän-
 sä tahtoa: Jumala autta myös heitä
 Armoillans, ettej he ole ainoastans
 Sanan cuuliat, waan myös tekiät
 Jac. 1: 22. Ja, Jumala käsköe mei-
 tä pitämään Lakiansa; sillä Hän an-
 daa' meille siehen armon, sen päälle,
 että me tekisimme sitä kuin Hän tah-
 too, Sentähden pitä meidän Dawi-
 din canha Callistaman meidän sy-
 dämämme tekemään hänen säätyin-
 sä

sä jälkeen aina ja ijankaikisesti. Psalm. 119: 112. Ja waicta se ta-
 pahuu suurena heicoudena, niin cakoo
 Jumala cuitengin armonsa meidän hy-
 wän ajatukseen päälle; sillä cuin
 tahto ensin on howna, niin hän on o-
 tollinen osansa jälkeen, ja mitä meistä
 puuttuu, se on Jesuren täydellisen cuu-
 liaisuuden kautta, joca Lain meidän es-
 destämme täyttänyt on, runsasti pal-
 kittu. Se pyhä Johannes tiesi tämän
 kyllä ja sentähden sanoi; Se on raa-
 kaus Jumalan tykö, että me pi-
 dämme Hänen käskyns, ja Hänen
 käskyns ei ole raskaat 1. Joh. 5:3.
 sillä cuinga taita se olla raskas joca
 rakkaudesta tehdän, ja käsketään sildä
 joca meitä rakaistaa. Jongatähden myös
 Jesus on waatinut rakkautta, niin
 cuin yhtä wissää tunnusmerkkiä Hä-
 nen Opetuslapsildansa sanoden: Jos
 te rakaistatte minua, niin pitäkät
 minun käskyni Joh. 14: 15. Ja wie-
 lö, Joca minua rakaistaa, se pitää
 minun sanani; Mutta Joca lei mi-
 nua rakaistaa, ei se minun sanojani
 kätke Joh. 14: 23, 24. Josta oikeu-
 della päätettämän pitää, että jota es-
 nämmän ihminen rakaistaa Jumalaa,
 sitä mielummin tekee hän hänen pyhä-
 tahtoons: Jota enämbi hänen rakkau-
 dens on, sitä wähemmäri waiwari
 hän lufee, olla cuuliainen Hänen kä-
 skyllens. Ja, ei se tee wiskiata Chri-
 stittya

stittynä hitaari eli suruttomari, että Christus on hänen vapahthanut Lain kirouksesta: Sillä hän tietää ikens, ei sen vähemmin olewan sidotun Lain cuullaisuteen. Ja waikka Jumalan lapset ovat niincuin vapaat, ei cuitengan niin, että se wapaus olis niincuin pahuden peite 1. Pet 2: 16. Sentähden ahkeroihewat he ikians Jumalissudesta sanoisa ja töisä; Cuoletawat heidän jäsenensä jotka maan päällä ovat Col. 3: 5. Ja ovat ristinnaulinneet lihansa himoin ja haluin cansa. Gal. 5: 24. Ovat cuoleet synnille ja eläwät Jumalalle Jesuxen Christuxen cautta. Waeldawat hengesä ja woittawat mailman, uscon cautta 1. Joh. 5: 4. Niin että, waikka ei yriskan taida kerscata ikiansä tähdellisestä wiattomuudesta, eli janoa Christuxen cansa: Cuca teistä nuhtelee minua synnin tähden Joh. 8: 46. Niin tahto cuitengin se Jumalasta pelkääwäinen Christitty harjoittaa nuhtewinda elämätä; ja taita kysyä, cuca taita sanoa että minä olen huorintekijä, wannoja, Jumalan Sanan ylöncajoja, Suomari, waras, ylön-paldisen corgon ottaja, wäkiwaltainen, walhettelia 2c. Ja, cuca ei mahda paremmiin totella Jumalan Lakia, cuin omia wahingollisia himoja? Cuca ei mahda ennen palwella Jumalaa, waikka se tapahtuu paratcon Jumalaa wajan

wojauaisesti! kuin paatumisella asetta
 itsensä Händä vastaan? Uijatengin, kuin
 me olemme Jumalan lapset, jos
 me Hänen Hengeldänsä waicutes-
 taan Rom. 8: 14. Ja Niissä Jumalan
 hengi on, siinä on wapaus 2.
 Cor. 3: 17. Ja Hänen Lakinsa tekee
 meitä wapairi ei ainoastansa synnin ja
 cuoleman Lakista; waan andaa meille
 myös elämän Christuksessa.

5: xi Opin siitä oikiasta Jumalan
 palweluksesta, mailman lapset samalla
 muotoa wäärin ulos toimittawat: Sil-
 lä kuin he cuulewat eli lukewat, että
 se on Jumalalle otollinen, ja Hänelä
 le callis, koska se salainen ihminen
 on ilman wiata sydämessä 1.
 Petr. 3: 4. Niin luulewat he, caiken
 ulconaisen harttauden, ja Jumaliset
 käytöret-oleman eli taicayen, eli muun-
 turhuden. Mutta sencaltaisten pitä op-
 pimaan tietämään, 1: xi Mikä se sisäl-
 linen ihminen on, nimittäin se sama
 joca ennen oli se lihallinen ihminen;
 mutta on sitten Jumalan Hengeldä,
 Sanan cautta, joca se catomatoim-
 siemen on, waastaudesta synnytettyxi
 tullut 1. Petr. 1: 23. Yhdeksi uudeksi
 luondocappaleksi, joca on lahioitettu uu-
 della sydämellä lihasta Hezech. 11: 19.
 Ja Jumalan lapsiksi: Joca wai utes-
 tan Jumalan Hengeldä Rom. 8: 14.
 Jongatähden hän myös cukutan hen-
 gelliseksi, niincuin se ulconainen lihäl-
 liseksi.

Iiseri. 2:xi pitää heidän tietämän, minkä
 callaiset sen sisällisen ihmisen omaisuuden
 ovat, nimittäin että hän lapsellisella
 uscalluxella turvaa Jumalaan, ja wa
 staan ottaa Hänen armolupauzens Je
 suresa Christuresa; toivoo caickia tar
 peitans Jumalalda! hiljaisella kärke
 wällisydellä tyttyy Jumalan curiturijn
 Sydämen cunnioittamisella ja peitwol
 la palwelee Jumalaa, ei ainoastans
 sielulla ja mielellä, waan myös coc
 ruumijllansa. Ja niin ei taida sijs
 se sanoa palwelewans Jumalaa, si
 sällisen ihmisen jälken, joca ei ulco
 naisesti tahdo Hänelle jotacuta palwel
 lusta osotta; Ei langeta polwillens
 rucousten alla; Ei paljastaa päättäns
 cosca sen pyhän Colminaisuden nim
 mainitaan, ei awata suutans cosca
 Jumalissa wiesiä pitää weisattaman; e
 ylösnoista cosca Jumalan Sanaa juliste
 taan, jongacaltainen cunnia cuitengit
 caikilda osotetan Esiwallalle eli muulle
 waldamiehelle. Deuinga tyhmiä sijs
 on, joca luulle, silloin cunnioittawans
 Jumalaa sydämellä, cosca hän wiel
 caikilla töilläns seuraaa mailmaa; cos
 ca hän jacia sieluns, andain Juma
 lalle niin paljon, ja omalle himollens
 niin paljon; cosca hän tahtoo pyhit
 tää Jumalan Sabbatti ja lepopäiw
 päälimiten, andain Hänelle jotain wä
 hän; mutta lopun wiettä mailmalli
 sissa hurwituxissa. Mahtaco Jumalo
 joo

Joka on luonut ja luonastanut koko ihmisen, olla sillä tytyväinen, että puoleksi ihminen Hänä palvelee? Eikö vaan niin kuin Jumala eauhistuu siitä ulkonaista palvelusta, jos emme calkesta sielusta ja mielestä tee sitä; niin Hän vihaa myös sitä Cansaa, joka lähestyy Hänä suullans ja cunnioiteta huulillans vaan sydän on caucana Hänestä; Ef. 29:13. Niin ei kelpaa Jumalalle se sisällinen palvelus, koska ei se josacusa ulkonaisessa nöyrydessä ilmoita isiäns. On sentähden sinun welvollisudes, niin usein cuins rucouria pidät, langeta polkilles, ja niin näyttää sinun nöyrydes; Ylös nostaa filmäs ja kates, näyttäin sinun luottamures, alas painaa sinun pääs, ja lyödä rindois, näyttäin sinun castumures; ja ennen caickia rucoilla Jumalata totisella uscolla ja wilpittömällä sydämellä palwella Hänä pyhydesä ja wanhuřscaudesä. Jumala ja tämän mailman päämies ovat cavi Herraa, niin erilläiset, ettei kengään taida heitä yhdellä haawalla palwella.

6:vi Se Christitty, joka unhotta wastauudesta syndymisensä, hän pitää sen ehdollisna asiana, cuulla Jumalan Sanaa saarnattawan, aiatellen, saawans tehdä, mitä hän tässä ike tahtoo; Mutta, joka tahtoo wacuutettulla, että Hän on Christuren lambaista, hänellä pitää wältämättömästi

olemän halu, cuulla Hänen paine-
 nensa äändä 1:xi Sillä Jumalan sanan
 saarta, on yxi niistä voimallisimmista
 wälicappaleista, meidän kääntymiseemo-
 me ja aututeemme: Sentähden teki
 Jesus tämän päätören: Joca on Ju-
 malasta hän cuule Jumalan sanan
 Joh. 8:47. nimittäin sydämen uscolla,
 joca tulee Jumalan sanasta, ja cuu-
 liaisudelia, joca tulee uscosta. Sa-
 lomon sanoo; Cosca ennusturet lop-
 puwat, niin Cansa hajotetan. Sa-
 nanlk. 29: 18. Se on: cosca ei cu-
 caan opeta ja saarna, niin sen pääl-
 le seuraa syndinen ja secaseurainen e-
 lämä Cansan keskellä. Mutta cosca
 Jumalan sanaa wiriästi saarnataan,
 ja ei ihmiset tahdo sitä cuulla, niin
 sen päälle seuraa ijancaickinen eado-
 tus. Ja, se pitää olemän huokiambi
 Sodomalle Duomio päivänä kuin
 heille Matth. 11: 24. 2:xi On Ewan-
 geliumin Saarna niin kuin Christu-
 ren Lippu, jonga tygö caicki Cansa
 escoonduman pitää: Sentähden cosca
 tämä Lippu eli Fahna julistetan ja
 edespannaan, se on, cosca Hänen
 puhää Sanaans saarnatan, silloin vi-
 tä niiden jotca owat Hänen Cansaans,
 ylöskehottaman toinen toistans sa-
 noben: Tulcaat astucamme ylös
 Herran wuorelle, Jacobin Juma-
 lan huoneseen, että Hän opetais
 meille Hänen teitans, ja me wael-
 laisim

laisimme Hänen polguillensa Ps. 2: 3. Ja, euinga muutoin meidän isowais set sielumme rawitaan, ellemme sinne mene, cusa elämän leipää ulosjaetaan. Euinga meidän hedelmättömät sydä memme hedelmäkerwi tulle, ellemme sinne kirjuhda josa Armon sade langee meidän päällemme. 3:vi On Jumalan Sanan saarna se wälicappale, jonga kautta Pyhä Hengi meisä us con waicuttaa, jota Ilman on mah dotoin kelwata Jumalalle Ebr. 11:6. Cosca nyt näin on, niin eikös se ole wahingollinen, hyljätä Jumalan Sa nan saarnaa? Ach wiski! Sentähden on se aiwan tyhmä joca toisin ajat telee: Sillä se kelpais Jumalalle tyh män saarnan kautta pelastaa niitä kuin usowat 1. Cor. 1: 21. Taita co jocu toiwoo Jumalalta laupiuta ta, joca ne wälicappaleet ylöncazoo kuin siihen tarwitan? Nyt on meidän Herramme Christus sanonut Apostoleistans; Joca teidän ylöncazoo, se ylöncazoo minun. Luc. 10:16. edespannen Judalaisille sen oikian pää tören: Sentähden ette cuule, ettets te ole Jumalasta. Joh. 8: 47. Cosca Israeliterit cuulit Herran lähetys tä, kuin tuli Gilgalista Bochimmin, niin he tulit kehoitetuyi itkemään syndejänsä Duomk. 2: 23, 24. Cosca Judalaiset cuulit Pietarin saarnaa; Tunsit he piston sydämisiänsä Tes

co Raam. 2: 37. Cosca Miniwiterit
 cuulit Zonaan sanan, paransit he igens
 ja wäldit edesäns seisowaisen rangai-
 sturen Zonan 3: 10. Mutta jos ei
 nämät olisi cuullet Jumalan sanaa,
 niin cuinga olisit he catumyren teh-
 neet? Ja mahdatco sinä surutoin syn-
 dinen tulla autuari, elles kännä ihees
 ja paranna? Mahdatcos taitaa kääs-
 tä ihees, jos sinä sanan hyljät, joca
 on niin tarpellinen wälicappale sinun
 käändymisees.

7:vi Estää se monda Jumalisuden
 harjoituksesta, että ei he tiedä eikä
 peräänajattele että ne pyhät Sacra-
 mendit ovat niin kuin sinetti, joca
 meitä wacuutta siitä Armosta kuin
 meille annettu on, ja siinä samassa
 wahwistaa: Minä sanon wielä, ei he
 tahdo ymmärtä eikä mieleens johdat-
 ta, että niin kuin ne pyhät Sacra-
 mendit ovat wissi panti ja todistus
 siitä hywdestä kuin Jesus meille cuu-
 liaisudellans ja ansiollans toimittanut
 on; sillä että Sacramentit Jumalan
 aiwoituyen ja asetuyen jälkeen, ovat
 ne wälicappalet, joiden kautta armo
 kaikille ihmisille taritaan, jaetan ja
 wahwistetan; niin ei sitä armoa tai-
 da muut wastanottaa ja kääntä, kuin
 ainoastans ne uscowaiset; sillä usco-
 ymäs on se kääsi, joca wastanottaa
 mitä Jumala anda. Ja niin, ei wai-
 cuta Sacramendit niin kuin joku kää-

Etyös, joca usein ihmisesä waicutta
 wastoin Hänen tahtoons; waan sen
 jälkeen euin ihminen uscon cautta wal-
 mista igens niitä nauttimaan, ja niis-
 tä osallisepi tulemaan. Cosca siis wäl-
 tämättömästi tarpeellinen on usco, Her-
 ran ehtollisen mahdolliseen nautikemi-
 seen; niin pitä usco näyttämän siinä
 woimans, että hän yhdistää ihmisen
 Jumalan kanssa, niin että Jesus py-
 syy hänesä, ja hän Jesureja; myös
 vielä yhdistää ihmiset sisällisesti toi-
 nen toisens kanssa, niin että monda
 on yri ruumis: cosca he caicki yhde-
 stä leiwästä osalliset owat. Josta cais-
 kesta päätettä taitaan, että niin euin
 Jumala, niiden pyhäin Sacramen-
 tein cautta, anda meille sen julkisim-
 man ja woimallisimman todistusen,
 Hänen Armostans Christuresa Jesu-
 resä; Niin owat ne Christityt wel-
 wolliset, jotea Sacramenttia nauttimat
 näyttämään sitä vastaan julkisia to-
 disturia heidän cuuliaisudestans ja rac-
 laudestansa.

8:xi Se viimeinen joca ei wähhän
 estä ihmisiä Jumalisuutta harjoitta-
 masta on, että monda pahaa työtä
 caunistellan awuin nimillä; Niin euin
 esimerkixi, cosca ylönpaldinen juoma
 siemen cugutan hywän ystävän mui-
 stori; Werinen tappelus urhollisuden
 merkixi; Tuhlaminen andelaisudexi;
 Ahneus wiisaari huonen hallituxepi; haus-

rallinen canſakayminen waimowden canſa, ſoweliaari cunnian ofottamiſe-
xi; wäärät Lahiat ja andimet, wel-
wollifexi kiihtollisuuden ofottamiſe-
xi; ylpe-
us, coreus ja prameus waatteiſa ja
Eäntöriſä, ſijwollisuuden ihmisten wa-
lilla; Ulcocullaiſus ja walhe yſtämäl-
lisuuden; Wiha ja kiucku picallisuuden,
eli kiwaudexi; Kiwopuheet ja hupemä-
tämät menot, leiſiä.

Mutta ſitä waſtaan hywät arwot
ylöncakotaan ja pahoilla nimillä ſocai-
ſtaan; Niin, että Jumaliſus uloshuu-
taan ulcocullaiſuksen, Kaitius ahneu-
den; Hartaus epäjumaliſuksen; Kiwa-
us capinari; Nöyryys taitamattomuus-
xi &c. Ja coſca nain, ſe hywä cuku-
taan pahari ja paha hywäri, niin ei
taida muutoin olla, kuin että ſe oickiä
Jumaliſuden harjoitus ſen cautta e-
ſtetään.

Sixi toifexi tulee moni totifeſta Ju-
malan pelwoſta eſtetyri, niiden wois-
malliſten ja suurten pahain eſimerkein
cautta, joita enämbi totellaan ja ſeu-
rataan kuin Jumalan Käſkiä: Sen-
tähden, kuin he näkewät heidän, hyl-
jäwän Jumalan Sanancuulemiſen,
Herran Ehtollisen nautiſemiſen, ja Sun-
nuntain pyhittämiſen &c. Wannowan,
Eiroilewan, huoruudeſa eläwän, juo-
pumutta harjoittawan, ryöwäwän, ja
Eöyhiä ihmisiä nylkewän: Niin he a-
ſattelewat, ettei ſe ole niin wälttä-
mät

mättömästi tarpeellinen elää Jumalan
 käskyin ja Christillisten Asetusten jälkeen:
 muutoin wiisijn seneallaiset corkiat ja
 wiisaat ihmisetkin sen tekisit. Josta
 he wihdoin siihen päätyvät, ettei se
 Christillinen Oppi mahda olla wäl-
 tämättömästi tarpeellinen. Ja, niin
 siinä siasa heidän, niin kuin oikeitten
 Christittyin, tulis sotia Jumalatto-
 muutta vastaan, ja pyrkiä taivasta
 kohden, seuraawat he sitä suurta jou-
 koo täydesä synnin juopusa päin hel-
 wettä, luullen mahdotoinda olewan
 Jumalan sallia, niin lukemattomat
 ihmiset cadoteturi tulla.

Mutta jos tämän mailman Jus-
 mala ei olisi socaisnut seneallisten us-
 cottomain siimiä, niin he ajattelisit
 mitä Pyhä Namattu sanoo: Ettei
 monda lihallista wiisasta, ei monda
 woimallista, ei myös monda suu-
 resta sugusta. Waan ne, kuin ma-
 ilman edessä hullut olit, on Juma-
 la walinnut 1. Cor. 1: 26, 27. On
 sentähden mailman ystäwys Juma-
 lalle wihallisuus: Ja, joca mailman
 ystäwä olla tahto, se on Jumalan
 wiholinen. Ei myös se auta kettään,
 että hänellä on monda cumpangia si-
 nä pahasa, ja että monda waeldaa sillä
 lawialla tiellä; Sillä Christus on sano-
 nut Että se wie cadotukseen Math. 7: 13.
 Paljoo wähemmin se taita autta heitä,
 että he seuraawat niistä Corkeita ja

suuria maailmasa, niin muodoin kuin
 ei heidän ole lupaa enää kuin
 jollaella muullakaan, elää lihallisen
 mielensä jälkeen, ja ylikäydä Jumal-
 lan käskyjä; Waan niin kuin Jumal-
 la on heidän ergottanut muiden yli;
 niin on heidän welvollisuus, Ju-
 malisudessa olla muille esikuvaksi; il-
 man jota, heidän suuret etuus, ovat
 heille enäämpi cadotuksi, koska he
 ne wäärin käyttävät, sinä Ungarona
 lugun lasen päivänä, jona Ne wois-
 malliset pitää woimallisesti rangai-
 staman Wisauden, 6: 7. Niin että
 heidän pitää huutaman wuorille ja
 tuskuloille, langetaat meidän pääl-
 lemme, ja peittäkää meitä, Hänen
 Caswoins edestä, joca istuimella is-
 tuu, ja Carigan wihan edestä Il-
 mest. 6: 16. Silloin on se kyllä syn-
 diselle yri wähyä lohutus, että hänel-
 lä on monda ynnä hänen cansans
 kärsimästä sitä ijankaikista piina. Et-
 tä syndisiä on monda, ei se tee syn-
 dia helpommaksi, waan raskammaksi,
 kuin muinan Sodomasa. Sentäh-
 den on parempi, niiden harwain cansa-
 sa Arkiä tulla säilytetty, kuin we-
 denpaisumisessa hukua mailman cansa.
 Waella siis ennemmin Jumalisten
 wahan joucon cansa, sillä Caidalla
 elämän tiellä, kuin Jumalattomain
 suurena joukossa sillä lawialla tiellä
 helwetriin Matth. 7: 13. nä

na niiden rikkaitten ja voimallisten Jumalattoman esimerkin, estää sinun kääntymistäs ja parannustas; sillä heidän voimans ja rikkaudens ei taida heitä itse, paljoo vähemmin sinua, estää siittä ijancaikkisesta cadotuksesta.

Se colmas, jonga ne Jumalattomat andavat estää heidän wälttämättömästi tarpellisen parannuksens, on, että he ovat niin cauran tässä maailmassa tulleet säästetyri rangaittudesta: Sillä ettei cohta pahoja töitä duomita, tulee ihmisten lasten sydän täytetyri pahaa tekemään Saarnajat. 8: 11. Eikä ajattele, Että Jumalan pitkämielisyys wetää händä parannukseen Rom. 2: 4. Mutta koska Hänen pitkämielisyhdens on cauran ylöncahottu, ja paljo sen päälle syndiä tehty, niin Jumala tulee sitä piisaistemmin, kuin ei syndinen luuleckan sitä rangaisemaan. Ja jos vielä ne Jumalattomat saawat elä mielens jälkeen hamaan euolemaans asti: niin pitä heidän cuitengin se maraman euolemans jälkeen: Ja waikka he luulewat igens duomiosta wapauteturi; niin se cuitengin hirmuinen seisoo heidän edesänsä, heidän catumattoman sydämens tähden.

Sairastaa kiwitautia, on yri suuri ripu ja matcaansaatta monelle euoleman, mutta että jollain on kiwicowa sydän, kuin Nabalista sanotan,

se on suurempi waiwa, ja saatta monelle tuhannelle sielulle ijancaikkisen cuoleman. He lukewat rascari, karsia jotain Christusen canha; ja Jumalalda curitettaa: Mutta ei he mieleens johdata, cuinga rascas se on, waiwattaa perkeleilda, ja kitua heidan canhans ijancaikkisesti. Cosca nyt ei moni corkia ja woimallinen tule Jumalalda cohta, hänen fiwoilemisen, hecumallisuuden, ja juopumudens tähden rangaisturi; niin he ruveewat epäilemään, Jumalan Caikkitietäwäisyydestä ja wanhurscaudesta: jotca moslemmat Jumalan omaisuuden, he mielelläns kielläisit pois: että he saisit elää sitä suruttomammin: niin cuin Philisterit puhcaisit Simsonin molemmat silmät: Duom.kir. 16:21. ettei hän olis tainnut heitä wahingoita. Mutta niincuin Simsoni, tarttui cahteen keskimmäiseen pilariin, joiden päälle huone oli wahwistettu, ja nojais niin wahwasti niiden päälle, että huone langes Vämmiesten ja caiken Cansan päälle cuin siinä oli v. 29, 30. Niin on peljättävä että myös Jumala cuustaa ne pilarit, joiden päälle ne suruttomat luottawat, ja niin tekee lopun heidän woimans ja cunnians päälle cuin ei he luuleckan. Sentähden olis toivottava, että he cawahdaisit isiäns, ettei Jumala suutuis pitkämielisydestäns, heidän satumattomu-

Dens tähden; waan sitä kirjummin riennäisit parannukseen, koska Jumala on niin hylwä ja pitkämielinen.

Se neljäs, josta syndiset ottawat tilan ylöslykätä catumustrans, on surutoin luottaminen Jumalan Armon päälle: Matellen, waikka minä suuri syndinen olen, Christus on cuitengin Armollinen, ja niin tekee Christusen synnin palveliaksi Gal. 2: 17. eli pahuudens peitteyi, ikänäns cuin olis Hän tullut mailmaan vastaanamaan synnin puolesta, ja ei Cuitistamaan perkelen töitä 1. Joh. 3: 8. Sen callaisesta ajatuksesta tulee se wärä luulo, että sen callainen ihminen ajattelee, waikka hän eawwan elää synneisä, niin ei cuitengan Jumala sens tähden rangaise händä. Eikö taincallainen ihminen elä niin cuin ei yhtän Jumalaa oliscan? eli ei luule Jumalan näkewän hänen syndejäns, ja waikka Hän ne näkiskin, ei olisi Hän cuitengan wanhurskas. Sitä vastaan jos Hän uscois Jumalan wanhurskaksi, niin cuinga taidais hän ajatella, että Jumala cuitengin racastais händä, joca niin huikiasti muita rangaissee syndeins tähden?

Toi se on, että Christus on armollinen, ja on suurimmille syndisille, osottanut eaikea pitkämielisyttä; mutta mingätähden? nijlle esicuwarä Jotoca Hänen päällensä pitä uscoman

ijancaickiseen elämään 1. Tim. 1: 16. Niin että joca ei tee parannusta ja usco, ei mahda odottaa osaa Armosta; sillä jos jocu, Cosca hän cuulee nämät kirouksen sanat, cuitensgin siuna igiäns sydämmesänsä, ja sanoo rauha on minulla olewa, ehtä minä waellan minun sydämsmeni ajatusten jälkeen; sentähden että juopuneet janowitten cansa hucutetan. Ei Herra ole hänelle Armoellinen 5. Mos. kirj. 29: 19, 20.

Ah tyhmiä ihmisiä, jotea rohkenewat siunata igiänsä, cosca Jumala huuta kirousta heidän vlikensä. Sentähden coettele menwas ja elämätäs, ja ajattele että niin caucana kuin sinä olet wielä totifesta parannuksesta: niin caucana olet sinä myös Armon osallisudesta: Mutta, Jos sinä Jumalatoim hyljää sinun ties, ja sinä syndinen sinun ajatukses, ja palajat Herran tygö, niin hän ar: mahtaa sinua, ja meidän Jumalamme tygö: sillä Hänen tykönäns on paljon anderi andamusta Ps. 55: 7.

Ynsiä suruttomuus on lähes waarallisempi kuin epäillys, sillä ceco pyhästä Raamatusa emme löydä yli colmen eli neljän mainittawan, jotea epäillyksen tähden owat cadotetuxi tulleet! mutta suruttomuus on saattanut monda tuhatta cadotukseen. Sentähden niin kuin waimot Israelisa lauloit

loit Pestenâns soittain sanoden: Saul löi tuhannen ja Dawid kymmenen tuhatta 1. Samuelink. 18: 7. niin mahdetan sanotta; Epâilns on monda cadettanut; mutta suruttomus wiesläkin usiamman. Jumala otti Armoins sen caturwaisen ryöwäriin, waan ei häner caturmatwinda cumpaniansa; Niin että se edellinen esimiercki mahsta lohduitta niistä caturwaisia, ettei he epäilisi; mutta se jälkimmäinen mahsta peljättä niistä caturmattomia suruttomudesa pysymästä. Niattete siis, ettei Christus ole Seuracunnastans pois ajanut Mosesta, joca on syndisen pääleccandaja: Sillä ei Hän tullut Laia ja Prophetaita päästämään waan täyttämään Math. 5: 17. Emme mahda sentähden, niin luotta Ewangeliumin päälle, että me Lain hyljäsimme! Waan laittacamme pelwola ja wapisturella että me autuaxi tulisimme Phil. 2:2. Eläkämme Mosseyen curituyen alla, ja cuolcamme siinä toiwosa, että me ainoastans Christuyen kautta autuaxi tulemma Joh. 1:17.

Se wijdes este Jumalisuden tiellä, on pahendamainen cansakäyminen, joca cuitengin tähän aicaan iloiseri ja hupaaxi ajaan wietteri sanotaan. Mutsta totifesti owat Jumalattomat ihmiset satanan aseet ja wälicappaleet, joiden kautta hän estää mondo parannuksesta; Sillä niin cuin se on yri

caubia walhet, että ne jotca waelda-
 wat pimendesä, ja ei tee totuutta sa-
 nowat heilläns olewan osallisuuden
 Christusesa I. Joh. 1: 6. Niin on
 se totinen tosi, että me waellamme
 hengesä ja olemme walkeuden lauset,
 cosca ei meillä ole mitän osallisutta
 pimeyden toisä, waan paremmin nuh-
 telemme niistä. Cuinga taitan ne mui-
 na pidetä, kuin Jumalan wihollisina,
 jotca halullisesti pitävät cansakäymi-
 stä perkeleen lasten cansa, se on nii-
 den cansa, jotca ehdollisesti edespyr-
 siwöt synnisä, plöncahowat autuden
 wälicappalet, ja häwäisewät caickea
 Jumalisutta, mutta sitä wastan ker-
 scawat isiäns jumalattomudestansa;
 ja niin pahalla elämälläns pilckawat
 sen pyhän Christillisen Opin. Ne
 ihmiset jotca tahtowat waelda Ju-
 malattomain neuwosa, ja seisoa syn-
 neisten teille, ne istuwat myös en-
 sa pilckajat istuwat, ja sillä julkise-
 sti näyttävät, ettei heillä ole racka-
 utta Jumalan Lakia wastan Psalm. 1: 1.
 Sentähden cosca Jumala eukuu syn-
 distä catumureen, niin käskee Hän hän-
 dä Babelista uloslähtemään Es. 48: 20.
 se on, jocaikesta syndisestä seurasta ja
 cansakäymisestä joca secoittaa ja häi-
 rikkee aina sitä oikia Christillisöitä, Niin
 cauwan kuin Pietari oleffeli, Cai-
 pharen palweliamin Christusen wiholli-
 sten seurasa isiäns lämmittämasä, niin
 oli

oli hänen sydämens kylmä Christusta
 eohtan: mutta koska hän heistä eras-
 ni, waicutti Christuren rakkaiden sä-
 teet, että hänen sydämmens tahdoi
 niin kuin ikänäs sulata Eynelijä
 Matth. 26: 75. Syrach sanoo: Niin kuin
 Hyena anda igens coiran seuraan:
 niin tekee ricas köyhän can-
 sa. Niin kuin Jalopeura syö mes-
 zä Nasin corwesa, niin myös rikkaat
 syöwät köyhiä Kirj. 13: 22: 23. Mut-
 ta meidän Herramme Jesus Chri-
 stus sanoo sen Jumalisen olewan Ju-
 malattomitten keskellä, niin kuin lam-
 ban sutten keskellä Matth. 10: 16.
 Sentähden jos hän tahtoo wahingoit-
 tamata pösyä, älkön wiispykö siellä:
 Sillä jos hän siellä wahingon saa,
 niin ei händä sureutella enämmin kuin
 lumojata, joca madoilda pistetän, eli
 sitä joca petoin canha leikkisee, koska
 hän niistä rewellään Syr. 12: 12. Kos-
 ka Dawid näki igens synneisä kiedo-
 tuxi, ja toivoi Jumalan Armon caut-
 ta niistä päästä, niin hän käsitti ai-
 comuren, sitten aina sondisten seuraa
 hyljätä, sanoden: Eritkät minusta
 caicki pahan tekiät, sillä Herra cuu-
 lee minun itkuni. Psalm. 6: 9. Jo-
 ca uudexi ihmi eri tulla tahtoo, hänen
 pitä caiketi wanhaa pahaa seuraa hyl-
 jämän; Ja joca ei tahdo saastutenu-
 xi tulla, sen ei pidä rupeeman ter-
 waan Syr. 13: 1. Mutta ej ole se wä-
 hä

hä mercki siihen, että ihminen väca-
staa Jumalata, koska ei hänellä ole
halua olla ja asetta itsiäns tämän ma-
ailman muodon jälkeen: Sillä se on
Isälle ja Jumalalle, puhdas ja saas-
tatoin Jumalan palvelus, itsens
saastatoinna maailmasta pitää Jac.
1: 27. Jos Heroderella olis ollut niin
suuri halu olla Johanneren canka
euin Herodian canka, niin olis Jo-
hannes wälittänyt tangeuden ja He-
rodes helwetin. Ole sentähden mie-
lummin caturwaisen syndisten canka,
joiden seurasa Jesus on, kuin Pilas-
tusen ja Herodeyen jumalattomain wel-
jein canka, joida Jesus häwäistän ja
pilcatan: Älä anna syndisten wahin-
gollisen cankatäymisen estää, ettets tu-
lis pyhäin ja pyhäin Engelein ilwiseen
seuraan taivasa.

Se Euudes Jumalisuden este on,
salainen ja turha pelco, erinomattain
nuoren wäen tykönä jotes luulewat
Jumalisuden telwän ihmisen aiwan
murhelliseri, eli heicopääxi, eikä ajat-
tele ettei yhdelläkän ihmisellä ole suu-
reimbata lyytä hengelliseen iloon, kuin
toisella Christityllä; Sillä Että me o-
leme wanhurscaaxi tullet uscon caut-
ta, on meillä rauha Jumalan canka
Rom. 5: 1. Jumalan armowaldacunda
on myös heidän sydämmisänsä, niin
että heillä on esimacu taivallisesta cun-
niasta: Jonga Armowaldacunnan hy-
wydet

wydet ovat; Wanhurskaus, rauha,
 ja ilo Pyhästä Hengestä Rom. 14: 17.
 Niin että koska meillä on Christuksen
 vanhurskaus, jolla me taidamme sei-
 soa Jumalan edessä, niin me myös
 ahkeroisemma hurskaasta elämästä ih-
 misten kesellä. Koska meillä on rau-
 ha Jumalan kanssa, ja wilpitöin so-
 windo lähimmäisemme kanssa, niin
 meillä on iloinen omatundo; koska meil-
 lä se on, niin on meillä myös se hen-
 gellinen ilo, josta ei muut mitään ties-
 dä; waan se kuin sen omistaa. Tää-
 mä ilo niin tydyttää sielun, ettei hän
 huoli mailman murhasta ja wastoin-
 käomisestä, eikä myös sen turhasta
 ilosta ja hecumasta. Jongatähden
 myös Christuksen Apostolit, kuin he
 olit ruokitut, Jesuksen nimen tunn-
 nustuksen tähden, menit pois iloi-
 ten Raadin edestä, että he olie
 mahdolliset pilkkaa kärsimään, Hä-
 nen Nimens tähden Luc. Kam. 5:
 40, 41. Taincallaista iloa twirvoi Da-
 widi cuulla: Että ne luut jotkas sär-
 kennyt olet ihastuisit. Mitä huoli Ju-
 malatapellikawaiset sielut, mailman pil-
 kasta koska heillä on Immanuel? Sil-
 lä koska Jumala on heidän edestään-
 sä, niin ei cuuan woi heitä wasta-
 olla Rom. 8: 31. Koska Jumalan
 Engeleillä taivasa on ilo yhdestä
 syndisestä kuin kääntää igens Luc.
 cam. 15: 10. Niin mahta ilo itse syndi-
 sen

sen sydämmesä myös olla, joca ikens on käärdännyt. Enimitten on se maallinen murhe, kuin teke niin monen ihmisen pääät harmaayi, ja sydämmet jää kylmyi. Mutta se hengellinen murhe, eli murhe Jumalan mielen jälken, saatta catumisen autudexi jossa ei yriskän cadu. 2. Cor. 7: 10. Ja ne jotca sitä käärsiwät, owat wacuutetut aina, Pohjan Hengen lohduksesta, joca on enämbi kuin caicki heidän käärsimisens. Niin cauwon kuin ihmiset eläwät synneisä, ei ole heillä yhtän totista rauhaa, ja ehkä he toisians tekewät ikellens jongun ilon, niin on se cuitengin kuin Orjantappurain rätinä padan alla. Saarnajat. 7: 7. Waicka he iloizewat rickauristansa, niin ei ole ne muuta cuitengan kuin raiscoja joita he cocowat ikellens; waan myös häpiä, sen ylönpaldisen meidän Herran Jesuxen Christuxen tundemisen suhten Phil. 3: 8. Jonga Jumalatapekkäwäiset pitäwät sanomattomana rickautena. Sentähden älä anna o ihminen, sen turhan pelwon, kuin edellä mainittu on, estää sinuas ahkerasti Jumalisuutta harjoittamasta. Parempi on tulla tauwasen kiuusta ja waiwasta Lazaruxen cansa; kuin mennä helwettiin, jälkeen yhden wähdän ajaan nautitun hecuman, rickan miehen cansa. Lucan. 16. Parempi on yri wähdä aika murheta

ria Jumalisten ihmisten canssa, kuin ijancaikkisessa pijnassa olla perkelitten canssa. Es. 66: 24.

Jumalisuus tulee myös paljo seikemän-
neri estetyri sen cautta, että moni ihminen
tekee ikellens toivon pitkästä ijästä. Sillä
jos pyri Jumalatoim ajattelis, ja tiedäis,
että tämä vuosi on se viimeinen hänelle;
Tämä cuucausi se viimeinen cuucausi;
Tämä wijcko se viimeinen wijcko; eikä
hän mahdais sjeta ja parata elämäns,
ilman epäilemätä hän suurimman wirey-
den ja cunnioittamisen canssa hywärens
käyttäis niitä wälicappaleita, kuin Ju-
mala säättänyt on, että hän tulis käätyri
ja oikiari Christityri. Mutta niin kuin ri-
cas mies, josta Ewangelista puhuu, luuli
hänelläs olevan monda vuotta jäls-
jellä, ilosa ja hecumasa eläärens cos-
ca ej cuitengan enämbi yhtä yötä ol-
lut, niin luulewat myös suruttomat
mailman lapset, että heillä on kyllä
wielä elämän aicaa, cosca he cuiten-
gin cateaisewat sen itse niin kuin Can-
guri hienon langan. Ja kuin ihmis-
set näin unhottawat cuolewaisuudens,
eikä ajattele että heille wihdoin niin
kappä on, niin he cartuttawat syndiä
ikellens; Niin että saastaisuus tarttuu
kijniheidän liepeseensä Malitusv. 1:9.

Ihmisen elämän ajaan kehdoista hau-
taan asti, on Hiob näin mitannut:
Ihminen waimosta syndynyt elää
wähän aicaa, ja on täynnäs les-
wotto:

wottomuutta, Kirjans 14: 1. Se on,
 Hänen päiväns ovat kyllä harvat,
 mutta cuitengin täysinäiset; waikka ei
 muusta, niin lewottomuudesta. Sen-
 tähdän jollej ihminen eki iloos Jumaa
 lasa, ja elä pöhydesä ja wanhurscau-
 desä; niin ei Hänen elämäns ole muu-
 ta kuin ike työsä cuolema: Yri lapsi
 joca eilen Castettiin, ja tänäpäinä hau-
 datan, on paremmasä tilasa, kuin se joca
 sata ajastaicaa on elänyt turhudes-
 sa ja cuolee catumattomudesa: Ja mi-
 tä on wiheliäisempi kuin pitkä ikä täy-
 tetty monella synnillä, ja wiheliäisydel-
 lä. Ja mitä me mahdamme uscal-
 daa pitkän ijän päälle, cosca emme
 yhtä hetkee saa olla suruttomat cuole-
 mamme tähden. Cuule sentähden ja
 öta corwiis sinä surutoin mailman
 lapsi; Sinun elämäns on löyhkä,
 joca wähäxi hetkexi näkyy mutta
 sitten catoo Job. 14: 14. Mitä Sa-
 lomon sanoo riistaisesta waimosta, mah-
 detan sanotta ihmisen lyhywestä elä-
 mästä; Joca händä tahtoo kätkee,
 hän käsittellee tuulda ja piwoo ölj-
 yä Kädesäns SananL. 27: 16. Si-
 nun si lus asuu sawisela majasa, eli
 maallisela majasa joca pian pois-
 pannaan 2. Petr. 1: 14. Josta sinä
 jocapäiwä muistutetaan sinun omilda
 silmildäs, jotea pimenerwät; Corwiil-
 das, jotea cadottawat cuulons; caso-
 woildas, jotea rypynn igens wetäwät;
 hamo

hambaildas, jotca voismurenewat; kä-
sildäs, jotca wärisemään rupewat; ja
jalwoildas jotca tietä andawat että
he cohta tarwihewat leppo haudasä;
Sinun walkiat hiures näyttävät, et-
tä ne cohta jättävät paljastetun pää-
sinulle; Sinun unettomudes niinna pi-
simbinä öinä owistaa sinulle sitä pitkä-
unda maan powesa.

Mene nyt Sentähden sillä wälillä
Jhs ruumijn arcfun tygö, nosta us-
lös hänen käärilijnans, ja cako häm-
mästyellä sitä turmelusta cuin caieki
syö, ja cuinga mätäneminen on sinun
Jhs, ja madot sinun äitis ja sisas-
res Job. 17: 14. Sinun Elasis juo-
pee lackamata, ja cuolema joca sinun
cohtelee mihingäs menet, seuraä sinua
myös jocapaicasa. Enimmäxi niin
coco ihmisen elämä, paiki sitä aicaa,
cuin culutetaan Jumalan' palvelu-
resa, ej ole pahjon muuta cuin hullun
leicki. Sillä ihminen elää colme eli
neljäkymmendä ajastaica, ennen cuin
hän, ise ymmärtä hulluuttans: Ja
cuin hän ymmärtä cuinga hullusti hän
on elänyt, niin on aica käsisa että
hänen pitä cuoleman.

Ota tästä waari sinä peldomies,
ennen cuins näet monda sitomaa pel-
lollas sidottuna, taidat ise tuleendunut
olla, ja cuolema olla walmis wicattellans
sinua caatamaan. Sentähden pyydä
Anna casmaa Jumalan tunnosä, ja
olla

olla tähtetty wanhurscauden hedelmillä, ettäs tulisit hautaan wanhalla iäällä, niin kuin elo sitoma ajaallans corjataan. Ziob. 5: 26.

Ota tästä waari sinä Cauppa mies, ennen kuin monda euucautta on culunut, taitaa sinun wijmeinen euucautes tulla: Sentähden älä jätä rakeningejäs pitkälle; waan ajattele aina wijmeisen lugunlascun päälle: Älä siitä niin paljo huoli, cuinga paljo muut owat sinulle welcaa; waan ajattele, että sinä olet paljo welcaa Jumalalle ihe.

Ajattele tätä sinä Duomari, ja wota niin waari sinun oikeudes hetkistä, ettes ikänä unhohda omaa hetkees, joca pian tulla taitaa, jona et sinä enämbi saa muita duomita: waan tulet ihe duomituyi. Muista siis, että satan on sencallinen päällecandaja joca ei cako sinun muotoas; omatundos on enämbi kuin monda tuhatta todistajaa, ja vidä ihes ajallans Jesusen ingö, Joca on sinulle ainoo edeswastaja 1. Joh. 2: 1.

Muista tätä sinä Pappi ja Opettaja, ja saarnaa niin muille ettes ihe laitetaisi 1. Cor. 9: 27. Älä luule siinä kyllä olewan ettäs usein saarnastoliin menet; waan mene aina wolla Herran kasshin tielle, ja cuins sen näntät sananeuulivilles, niin waella ihe aina edellä, että muille olis sinun
hyw

Hyvä esimerkki I. Cor. II: I. Ajattele myös, että sinä olet Jumalan ihminen, ja että sinulla pitää oleman toinen mieli kuin mailman lapsilla; Sentähden pysy niissä kuin Jumala sinulle käskennyt on, Se on Nuoruus, Opia, uskoa ja oikeita hyviä taitoja, ja ruko ettäs pelastat itses ja muut jotka Sinua kuulevat, sillä ei sinä kyllä ole, ettäs yrin tulet Jumalan waldacundaan; waan sinun pitää myös taitaman sanoa: Herra tässä minä olen ja lapset cuins minulle andanut olet.

Ajattele tätä sinä wapaasucuinen, ja älä ylpeile sinun Coriari ja suureri luuldusta sugustas; waan ajattele että cuolema ennen pitkää laskeeta sinun tomuun, ja sinun erus muistamattomuuteen kätkee; Ja tekee sinun joca nyt tunnialliseksi ja coriari näyt, niin matalaksi alhaiseksi kuin maa, jotas poljet.

Ajattele tätä sinä, joca luet tämän muistutuksen, ja tiedä, että ennen pitkää, pitää sinun eahden silmäs siasa ainoastans tyhjät läwet jäljellä oleman, sentähden ruoile aina Jumalaa, että sinun silmäs halajaisit Hänen sanans perään, ja että Hän lohduais sinua? sano wilpittömästi sydämnestä; Niin silmäni hieweldyivät sinun sanas jälkeen coscas minun lohduat Psalm. 112: 82. Ja minun silmäs

ni wettä wuotawat niin kuin wir-
 ta, ettej sinun kättyjäs pidetä v. 136.
 Käännä minusta pois wäärä tie, ja
 suo minulle sinun Lakis. v. 29. Muu-
 toin jos sinä culutat aicas turhuudesa,
 ja opettelet ikees sinä kuin tarpetoin
 on, niin pitää tapahtuman, että muut
 sukawat sinun pääcallos ylike tämän
 totuuden, cuins nyt ndet tässä kirjoi-
 turesa: Ja waikka en minä tiedä sa-
 noa cuinga pian, niin mahdat sinä
 cuitengin olla sistä wacuutettu, että
 sinulla on määrätty aica, sinun cuus-
 cantes luccu on Jumalan tykönä
 Job. 14: 5. Ja coica sinun aicas
 cuinut on, silloin se joca hijren cars
 waisen orbijn päällä istuu, tahto-
 alas astua sinun owes edesä Ilmest.
 K. 6: 8. Ja ilman sinun cunnias, ja
 ystäwittes itkun ja walituxen päälle
 cagandota, wiedä sinun pois niin kuin
 hänen fangins, ja kätkee sinun ruus-
 miis maan poween siihen päiwään a-
 sti, jona sinä duomion eteen tuotetta-
 man pitää, ja saaman sen jälkeen,
 cuins täällä eläisäs tehnyt olet, ol-
 eon se hywä eli paha 2. Cor. 10: 15.

Älä anna sentähden luulon pitkä-
 stä iästäs estää sinua: waan aica nyt
 eobta, ja älä wijwyttete huomiseen a-
 sti, totisesa Jumalisuudesa iziäs har-
 joittaa; Tänapänä tarjoo Jumala si-
 nulle Armoons; mutta jos sinä huo-
 mena wielä elät, ej Hän ole sitä si-
 nulle

nulle luwannut. Helwetissä on jo mon-
 da nuorta ihmistä, jotka aiwoit wan-
 hana catua syndins; mutta cuolema
 on estänyt heidän aicouyens; ja että
 he aicans pahoin käytit, niin ei he saa-
 neet sitä nautita, niin cauwar cuitt
 he olisit tahtoneet; Etköis tiedä jota e-
 nämmän sairaus on yli käden saanut,
 sitä työlämpi on sitten sitä parata;
 Niin on myös synningin canša, jota
 enämmän ihminen siihen totuttaa itsens,
 sitä enämmän paatuu hänen sydämens,
 Ja ne esteet cuin nuorudesa pidättävät
 sinun catumyēs, tulewat sinulle sitä
 työlämmäri wanhuudesa ylise woitetta:
 Jongatähden Jumala uheaa ja sanoo:
 Sadan wuotiset lapset pitää cuoles-
 man, ja sadan ajastaicaset syndiset
 pitää kirotut oleman Ps. 65: 20.

Ymmärtäväinen mies, joka aicoo
 ikeens pitkälle ja wairwalloiselle matcalle,
 ei suingan pane heicomman juhtans
 päälle suurinda painoo: Millä omalla
 tunnolla siis sinä syndinen säästät catu-
 mustas sinun wanhuudes heicoudelle:
 cosca sinä nytkin sinun parhaasa cu-
 coistawaisesa nuorudesas sitä pelkät,
 ja tahdot niin cuin horjua sen alla?
 Onko se ymmärtäväinen haari mies,
 joka awullisimmalla ilmalla, ja cosca
 lairwa hywin cakottu on, ja wäki ter-
 weet, panee itsens maata; mutta rupee
 sitten wasta purjehtimaan, cosca tuus-
 li en käändynyt wastasexi: ilma ruo-
 pihee:

pihee: meri cuohuu: Raita wuotaa,
 peränpitäjä on kipiä, ja caicki wäki
 sopimattomat? Sentähden o syndinen
 rupee nyt cohta kändämään ihees Ju-
 malan tygö, niin cauwan kuin elämä,
 terweys, ja nuoruden woimat sulla o-
 wat. Ennen kuin pahat päiwät tu-
 lewat, ja wuodet lähestywät, cos-
 tas olet sanopa ej ne minulle kelpaa
 Saarna. 12: 1. Jumala on aina
 tahtonut Hänen palweluxeyens Esicoi-
 sia Exod. 13: 2. Ja sen ensimmäisen
 hedelmän; ja kääsenyt ilman wijwoy-
 stä Hänelle uhrata. Jongatähden Ab-
 bel myös uhrais Herralle Esicoiset Hä-
 nen laumostans Luomisk. 4: 4. Joca
 myös cohtullisin ja oikein on, että Ju-
 mala se paras Herra ensin muistetaan
 ja palwellaan. Niin pitä myös caic-
 kein Jumalan palweliain ajatteleman
 Luojaans nuorudesans. Ja niin kuin
 Abraham huomeneidain warhain nou-
 si uhramaan Isaackia, niin pitä mei-
 dän aicaisin nuorudesä uhraman ikem-
 me Jumalalle. Että me olisimme
 Hänen Nazareinsa puhkammat kuin
 lumi, ja walkiammat kuin riesca,
 punaisemmat kuin Coralli, ja Cau-
 nimmat kuin Saphiri Malitus
 ro. 4: 7. Joseph kääki weljillens, että
 heidän piti nuorimman weljens tuo-
 man hänen tygöns, muutoin ej heidän
 pitänyt saaman tulla hänen eteens:
 Cuingas sinä rohkenet Jumalata li-
 keta

Petä, cofcäs et nuoruttas Hänelle uhrannut waan pirulle; mutta sekian, Eispian ja caikin muodoin raadollisen wanhuuden tahdot Jumalalle anda?

Cofca Judalaiset muinan muutit Herran uhrin, ja tahdoit niin kuin is Eänäs pettä Händä edestueden sitä kuin oli ramba eli sairas; ja sittengin wielä ej luulleet eikä sallineet sanotta sitä pahari; Niin sanoi Malachia wiesencallaista sinun Päämiehelles, mistämax jos sinä olet Hänelle otollinen, eli jos hän casoo sinun puoslees, sanoo Herra Zebaoth? Mal. 1: 8. Jos nyt maallinen Kuningas ej ole tytywäinen yhden kelwottoman palwelian canka, cuinga siis caickein Kuningasten Kuningas annais Hänellens kelwata sen, että ihminen ej tahdo Händä palwella! ennen kuin sitten wasta kuin hän jo kelwotoin on? Kuningas Babelisa muinan, käski että Israelin lapsista piti uloswalittaman, jotea ej ainoastans olit Kuningallisesta sugusta ja Herrain lapset; waan myös jotea siinä siwula olit nuoret miehet, joisa ej wiccaa ollut: Ja jotea cauniit olit, ja wiisaat: Ja niin soweliaat palwelemaan Kuningan Cartanosa. Mahetaco siis Taimalliselle Kuningaalle kelwata sencallaiset palwelioiri, jotea raa jaricot ja sofiat ovat hengellisellä tawalla? Luulecos, sitten cuins satanaa nuorudes cucasa olet palwellut, Ju-

malalle sinun wanhuudes kuitwettuneen
 juuren kelpawan? Eako ettej Hän a
 ja sinua taçaisin endisen Herras tygö;
 Jota, niin kuin sinä elinaicas palwel
 lut olet niin Hän mahta myös ma
 paa sinulle sinun palckas. Mahtaco se
 olla sowelias aica silloin alcaa sitä
 Corfiammasti tarpellista parannuren
 työtä, ja käätä ihces Herran tygö,
 cofca et enämbi woi wuotella käändä
 sinun näändynyttä ruumistas? Jos se
 nyt näkyy rascaar sinulle, plönanda i
 kes ja mailman hecumaa? Cuinga
 paljoo rascammay sinun sitten sen pitä
 hawaigeman, cun syndi on wieläkin
 waimallisemmari tullut sinusa; mutta
 sinun omat woimas owat wähendy
 neet, omatundos calwaa sinua, Eipu
 ja sairaus uuwutta sinun, Cuoleman
 pelco langee sinun päälles, ystärwittes
 walitus ja itcu tekee sinun lewotto
 mari; Niin että jolles edellä woittain
 ole uscolla, kärsiwällisydellä ja lohdu
 turella warustettu, niin et ole silloin
 myös sowelias ajattelemaan sinun o
 maa elämääs, eli waaria ottamaan
 muiden waroiturista, rucoilemaan, eli
 yhdistämään isiäs muiden canka ru
 coupeen. Se taita myös tapahtua,
 että saat halwauyen, eli tulet niin
 taitamattomari ja wihelsäiseri, ettes
 tiedä omaa tilaas, paljoo wähemmin
 taidat ajatella Jumalan päälle. Tai
 datcos muuta sana eli ajatella, cun
 että

että Jumalalla on syyn ylön anda sinun
 cuolemas hetkellä, koska sinä täällä y-
 lönannat Hänen eläisäs. Uch cuinga
 monen pitää tyhmain neisein cansa
 turhaan colcuttaman, sitten cuin ylkä
 jo on sisälle mennyt! koska he ovat lai-
 min lyönet welvollisudens, Händä tulo
 duans palawilla lampuilla cohdata ja
 wastan otta. Matth. 25. Jos Esau
 itki että hän unhotti ajaan, ja niin
 tuli hiljan saamaan sitä maallista etua
 ja siunausta, Cuinga paljoo enämmis
 monda lukematonda ihmistä pitä hel-
 wetisä itkeman ja walittaman, että
 he ovat hyljänneet Jumalan Armon,
 ja andaneet synnin catkeran juuren
 niin ylöscastwa tekemään heillens wa-
 hingollista estettä Jumalisuuden harjoit-
 turesa. Luuletos että Armon ovi pitä
 sinulle aina awoi olemas; waicka sinä
 annat Jesuren aina hukkaan seisoa ja
 colcutta sinun sydämes owen päälle?
 Etkö pelkää että wijmein saat ahdis-
 tuxella lyödä Raiwaan portin päälle,
 koscas et täällä eläisäs ikänä lyönyt
 Republicanin cansa sinun catumattoman
 sydämmes päälle. Monda ihmistä on
 ollut jotea ovat tahtoneet kääntä isiäns
 mutta sen pahembi aiwan myöhän,
 että he ovat luulleet saawans täällä
 enämmän aicaa elää; Ja se on usein
 tapahunut, että se catumus jonga
 cuoleman pelco waicutta, on cuollut
 ihe heidän cansans: Ja ne uscoculla-

tut, jotka ovat pettäneet muita eläis-
 säns, ovat itse itsensä cuolemasa pet-
 täneet. Tuca ei nyt mahda hawaita,
 että perkele se on joca sisälle anda ih-
 miselle sen, että hänen pitä vloslyckä-
 män catumuyens wanhuuteensa, johon-
 ga ei cuitengan yri tuhannesta, joca
 on wiettännyt ilkiätä elämätä, ole en-
 nättännyt. Sentähden anna Pyhän Hen-
 gen ohjata ja johdatta sinua, että s
 listit niiden caltainen, jotka odottawat
 Herraans, että cosca Hän tulee ja col-
 cuttaa he cohta Hänelle awawat;
 Mutta älä ole niin kuin se palwelija
 joca sanoi sydämmesäns; Minun Her-
 ranij wiiyy tulemast ja rupee pal-
 collisiahosumaan, ja syömään ja juo-
 maan ja juopumaan. Niin tulee sen
 palwelijan Herra sinä päivänä, jor-
 na ei Hän luuleckan, ja sillä het-
 kellä kuin ei hän tiedä, ja eroitta
 hänen, ja anda hänelle osan uscot-
 tomain cansa Lucan. 12: 45, 46.
 Jos pitkää elämätä racastat, niin pelkä
 Jumalata, ja halaja aina isancaickista el-
 lämätä. Se visin elämä tässä mailmasa,
 cosca se on saanut hänen loppuns, niin se
 näyttä olleen ainoastans kuin yri juttu
 Psalm. 90: 9. Cuin yri sumu joca on pois-
 cadonnut, kuin yri warjo joca on tyhjiään
 rauwenut, kuin yri uni joca on unhohdet-
 tu, kuin yri cuckainen joca Amulla seisoi
 cauneudesans; mutta ehtolla on poickicat-
 caistu ja laeastunut; Eli niin kuin yri

Congurin syöstävä, joca on usein e-
 destacaisin syösty, sivi cuin langa on
 wihdoin catkennut. Ja cosca Apostoli
 sanoo: Että meidän elämämme on ai-
 noastans nyt, ja yri silmän räpäs;
 Niin cuinga suuri on siis sen ih-
 misen tyhmyys, joca niin lyhyen ja
 huikealewaisen hecuman tähden, tah-
 too pois cadotta sen ijancatkisen ja y-
 lize caickia määrättömän cunnian
 2. Cor. 4. Nämät ovat ne seisemän
 suurinda estettä, jotta estävät monda
 ihmistä Jumalisuuden oikiasa harjoit-
 turesta: ja pitä sentähden pois toimii-
 tettaman; niin cuin muinan ne seisem-
 män perkelettä Mariasta Magdalena-
 sta, jos sinä muutoin taidat olla oikia
 sekä sananeuulja että tekiä, ja nauttia
 lohduusta Christusen Armosta tässä
 maailmasa, ja autuutta Hänestä ijanc-
 catkisen cunnian cansa taimasa.

P ä ä t ö s.

Niin cuins nyt o ihminen, ilman e-
 päilemätä tästä nähdä taidat, ettäs ilman
 Christusta olet synnin orja, tuoleman
 alammainen, ja matojen ruota, ovat
 myös sinun ajatures turhat, työs il-
 kiät, ja hecumas catowainen; mutta
 wiheliäisödes loppumatoin; niin ajatte-
 le, mahtaco jocu ymmärtäwäinen ihmi-
 nen tahtoa isätä izens helwetin ijanc-
 catkiseen piinaan, syndisen ja catumat-
 toman elämäns tähden, waicta hän-
 sen cautta yhderi ajaari taidais toi-
 mista

mitta ikellens Augusturen suuren wala-
lan, Eroesuren moninaiset rikkaudet,
Salomonin werrattoman cunnian, ja
riikkaan miehen jocaväiwäisen hercullis-
suuden; Sillä mitä se ihmistä aut-
ta, jos hän coco mailman voitais,
ja Isais wahingon sielullens, taicka
mitä anda hän sieluns lunastuxepi
ja hinnaxi Matth. 16: 26.

Cosea sinä nyt myös nähdä taidat,
cuinga suuri sinun autuudes taita olla
Christuxesa, ja cuinga turhan päiwäi-
set esteet ne owat, jotea sinua sitä
poispoistawat, Niin cargo, ettes syns-
nin petopen cautta paaduisi Ebr. 3: 13.
Sillä se syndi cuin sinun turmeldulle
luonnolles nyt niin suloisexi näkyy, tu-
lee wihdoin sixi catkerimmaxi sayeri si-
nun sielulles. Ei syndi ensimmäldä näy
mieän wahingollisexi; mutta wijmeisel-
dä näyttä hän myrcköns cuin kärke;
ja joca händä lähesty, sitä hän pi-
stää. Ja niin cuin Jalopeura war-
tioitsee scalista, niin myös syndi ot-
ta wijmein kixni pahan tekiän Syr.
27: 11. Jocainen syndi on cuin caps-
teräinen miecka, ja teke sencallaisen
haawan, jota ej kengään parata tais-
da. Syr. 21: 4.

Muista ilman sitä rixi Ettej syndi
ole yhtän ihmistä hywäxi tehnyt; waan
jota usiamman synnin jocu tehnyt on,
sitä saastaisemmaxi on hän tullut Ju-
malan edesä, ja kelpamattomaxi caikille
Ju

Jumalissille ihmisille. 2:xi On se paljon pahaa sinulle tygösaattanut, ahdistuksen, wihelijäisyyden, sairauden ja muita sencallaisita: Sillä hullut cuolewat hulluudesa Sananlk. 10: 21. Jonga Jeremia cosca hän kyllä tiesi, niin Hän sanoi: Niin ihmiset nurisewat eläisäns, jocainen nuriscan syndeiänsä vastaan Walitus w. 3: 39. Ja cosca Hän oli ylösluetellut caiken sen wihelijäisyyden, cuin Israeliterein karsimän piti, teki tämän päätöyren: Voi nyt meitä, että me niin olemma syndiä tehneet Walitus w. 5: 6. 3:xi Ellets cohta käännä sinuas, niin syndi tuotta sinun päälles vielä paljon suuremman waiwan, ja seikemän kertaa suuremman rangaisturen. Ja 4 xi Jos ets cuitengan syndistä menoos hyljää, niin Jumala hyljää sinun ja jättä pahaan mielees, eli sydämnes himoin cuin Apostoli sanoo Rom. 1: 24.

Ach! että minun waroitureni cuitengin jostain waicutais sinusa: ja ettej sinun sydämnes hyljäisi minun neuwoani, niin cuin Nebucadnezar hyljäis Danielin neuwon. Propheta Nathan edespani ainoastans yhden wertaturen, ja Dawid tuli sen cautta syndeins tundoon. Jonas saarnais ainoastans yhden saarnan Niniwesä, ja coco Caupungö ynnä sen Kuningaan cansa teit parannuksen. Christus cakoi kerran ainoastans Pestarin päälle, ja hän meni cohta ulos ja itki catkerasti. Etkö sinä myöds tahdo o syndinen, jonga päälle Christus ej ainoastans niin usstasi cakoi; waan myöds tygö puhuttelee; ja Sanans palwelisiin cautta niin
 cuin

euin rucoilee sinua sowittamaan ihiäs Hän-
 nen canßaus, etköös tahdo, sanou minä,
 anda sinuas ylöskohoiteturi tulla totiseen
 eatumureen ja parannureen? Minä sanoin
 totiseen eatumureen, sillä sinun pitä waari-
 ottaman, ettes petä ihees Jumalisuden
 warjolla, coscas sen woiman hyljät 2.
 Tim. 3: 5. Älä ajattele, että olet hywä
 Christitty kyllä; coscas niin teet euin enin
 osa tekee, ja et ole niin paha euin se caic-
 kein pahin: Sillä harwoin on joku niin
 Jumalatoim, että hänellä on halu caickijn
 syndein; waan hän eanhistuu yhtä eli tois-
 ta; ehkä hän tekee ja harjoitta monda u-
 siambaa, ja pahembaa, euin se on. Waan
 muista mitä meidän Herramme Christus
 sanoo: Ellej teidän wanhurscaudenne os-
 le paljoo enämbi euin Phariseusten ja
 Kirjanoppenuitten, niin ette tule taiwan
 waldacundaan Matth. 5: 20. Ja ajattele
 euinga paljoo wähembi sinun wanhurscaudes
 on wielä euin monen Phariseuren wanhur-
 scaus Rucourisa, Waastosa, Kirkonkäymis-
 sesä, ja almun andamisesa ic. Ajattele myds
 euinga paljoo wähembi sinun wanhurscau-
 des on monen pacanan wanhurscautta:
 Euinga caucana olet sinä oikiasta Christi-
 tyn elämästä; Sillä ei sinä kyllä ole lac-
 ta yhdestä ja toisesta synnistä; ja pitää jotacuta
 käsknä Lausa, coscas wielä ehdollisesti yhtä
 waskan syndiä teet: Sillä se on Jumalan
 Hengen waroitus, Että meidän pitä puh-
 distaman ihemme caikesta lihan ja hen-
 gen saastaisudesta täyttäin pyhyttä Ju-
 malan pelwosa 2. Cor. 7: 1. Amen!

item suam ingressus est, Luc. 24. v. 26 &
et disposuit ipsi Pater, ipse nobis disponit,
22 v. 29. ut non nisi per multas tribulatio-
in regnum coelorum introire possimus,
14. v. 22.

~~315. VII. 36.~~

hic sumus in regno gratiae, & videmus
speculum in ænigmate, 1. Cor. 13. v. 12. ibi
in perveniamus in regnum gloriæ, ubi
omnia erit in omnibus, 1. Cor. 15. v. 28.
et suis jucunditates vitæ distribuet,
6. v. 11. ut ζωὴν καὶ περισσόων habituri sint
in seculum, Joh. 10. v. 11. quod nos per-
ducatur S. Trinitas benedicta in
seculum, Amen.

Rev. Hartmann

OST TRINIT:

v. 13-18.

quæ domus constituta est omnium
etiam, Job. 30. v. 23. & sine discrimine
in gremio homines demittit sceptrâ æ-
quilis, Syr. 40. v. 1. seqq. Unde
sæpe luctus existit inter Conjuges,
et sorores, quando mors, quos sanguis
et conjunxit iterum separat & ex ocu-
lo pulchrum recondit. Sed converta-
os mei, convertamus oculos in artem
correctionis, ubi reconveniēus omnes,
eterna gloria cum Christo erimus, quem
Paulus, consolatur suos Thessaloni-
corum prælecta pericope, unde non immeri-
tissima dies appellatur dies restitutio-
nis, Act. 3. v. 21.

Yyy.

Nof.

